

Glavilo Jugoslovanske kmetске zveze. — Cena 35 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posredniška štampiljka 1 Din. — V inzeratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. — Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Špisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, napečena reklamacije in inserati pa Upravništvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Ples v Belgradu.

V vladnih strankah se je nakopičilo toliko nepoštenja, gnilobe in tatvin na škodo državi in ljudstvu, da se vsaka vlada utopi v blatu svojih strank. Prav v zadnjih dneh je v Belgradu kljub tiskovnemu zakonu tako zasmrdelo po korupciji v visokih krogih, da je politično ozračje postalo nevzdržno in da so vsi prepričani, da se mora v tem oziru nekaj korenitega ukreniti, sicer znajo te kobilice v visokih cilindrih in šiimičevljih snesti vso državo.

Vsa belgrajska javnost je danes prepričana, da je proti korupciji potreben najodločnejši boj. Dr. Korošec je to povdarjal že leta 1924: in pripravil zakonski načrt proti korupciji — pa so ga korupcionisti s pomočjo žerjavovcev izrinili iz vlade. Ko bi že takrat začeli z bojem proti korupciji, bi bilo državi prihranjenega precej stotin milijonov in davki bi bili lahko nižji.

Korupcija se je prijela tudi Radičeve stranke. Radić sam sicer vpije proti korupciji, ker danes ves Belgrad s Pašičem vred vpije proti korupciji, toda preprečiti korupcije v lastni stranki ni znal. Vodilni radičevski krogi kakor dr. Košutić in dr. Maček sta obdolžena soudeležbe pri korupciji in res sta bila oba odstavljeni od strankinih vodilnih mest, dokler se zadeva ne pojasni.

Najhujši boj pa se bje v radikalni stranki, kjer sinu strankinega voditelja Pašića očitajo stvari, radi katerih bi mož zaslužil vrv za vrat, če se izkažejo kot resnične.

Naj bo že udeležen kdor hoče, gotovo je to, da se je korupcija vprav pod zaščito bivših vlad tako globoko zajedla v državo, da jo grozi uničiti.

To je pravzaprav ozadje vseh političnih bojev, ki se sedaj vrše v Belgradu: ali bo korupcija še ostala, ali naj se zatre.

Boj proti korupciji.

Boj proti korupciji, ki so ga že pred leti pod vodstvom dr. Korošca začele vse opozicijske stranke, so prevzeli sedaj tudi krogi, ki stoje izven narodne skupščine, pa imajo veliko moč.

Radić zleti z vlade.

Po naročilu teh krogov je začel Radić — seveda na svoj ne baš preveč uljuden način — metati polena v radikalne ministre, ki se niso korupciji v lastnih ministrstvih ustavljali. Način, s katerim je Radić to začel, pa ni bil tak, da bi mu pridobival zaupanja. Enega ministra je res odstranil, ko pa je začel opletati kar vse vprek po svojih tovariših, so ga ti kratkomalo potisnili iz vlade. V vladi pa sta ostala radičevca dr. Nikić in dr. Šuperina.

Boj med radičevci.

Vse je kazalo, da se bo Radičeva stranka razcepila na dvoje. Nikić in Šuperina sta začela silno agitacijo med poslanci, da jih spravita čim več na svojo stran, pa jih nista dobila več kot 11. Zakaj to nista moža, ki bi uživala baš preveč zaupanja med radičevci. Da bi Radića še bolj pokopala, sta začela iznašati razna korupcijska dejanja v Radičevi stranki, katera so na ta način prišla na dan.

22. t. m. se je vršilo v Zagrebu posvetovanje Radičevih poslancev. Na tem zborovanju se je sicer pokazalo, da ima Radić ogromno večino poslancev za sabo in da se bodo še nekateri od tistih, ki so prešli k Nikiću, vrnili, toda obenem so sklenili radičevci, da hočejo nazaj v vlado in da so pripravljeni na vse pristati, kar se zahteva od njih.

Ko sta Nikić in Šuperina videla, da ne bosta imela dosti uspeha in da je nevarnost, da čisto izgineta iz politike, sta začela pripravljati pot, da se vrmeta v Radičev klub. Najprvo so se res nekateri takoj vrnili, med temi predsednik Nikičevega kluba kmet Kovačević. Nikić in Šuperina pa sta v znak kesanja podala ostavko, ki je pa ministrski predsednik Uzunović zaenkrat še ni sprejel, dokler se ne razčistijo razmere v radikalnem klubu.

Da je Radić zopet voljan za majhno ceno sodelovati z radikali, ki so ga tako neprijazno vrgli iz vlade, je povsem umljivo: on ve, da je veliko volilcev izgubil. Hoče pa pri novih volitvah še več poslancev, kot jih ima sedaj. To pa je mo-

Občni zbor

Jugoslovanske kmetске zveze

bo dne 4. maja ob desetih dopoldne v dvorani Rokodelskega doma (Komenškega ulica št. 12) v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Govor načelnika SLS dr. A. Korošca.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo tajništva.
4. Volitev novega odbora.
5. »Kmetске zbornice«, poroča poslanec Anton Sušnik.
6. Stanovska izobrazba našega kmeta, poroča dr. Jakob Mohorić.
7. Slučajnosti.

Vse okrajne Kmetске zveze in podružnice prosimo, da v smislu pravil in poslovnika pošljejo na občni zbor svoje zastopnike.

Za načelstvo J. K. Z.:

Ivan Brodar,
t. č. načelnik.

Dr. Jakob Mohorić,
t. č. tajnik.

goče le, če je stranka v volilni vladi. Ker se bodo volitve vršile najpozneje v jeseni, Radića zelo skrbi, če ne pride v vlado. Zato je pripravljen za vsako ceno.

Radikali so sicer tega novega Radičevega izpreobrnenja zelo veseli, toda to veselje jim kali razdor v radikalnem klubu, v katerem tli že par let, pa je zago-relo v plamen vprav zadnje tedne radi afer Rade Pašića.

Hudi boji v radikalni stranki.

Napisali smo že, da je najnevarnejši nasprotnik Pašičev g. Ljuba Jovanović, eden najodločnejših in najuglednejših radikalnih prvakov. Ta mož se že dolgo bori proti Pašičevemu samosilju v stranki, proti njegovim zastarelim nazorom, proti njegovi nesposobnosti — toda vedno je čakal, da dobi več prijateljev in da se mu ponudi ugodna prilika.

In sedaj je mislil, da je prišla. V radikalnem klubu je vedno bolj prodiralo mnenje, da je Pašić res postal radi starosti nesposoben za vodstvo države, afere njegovega sina, ki visijo nad Belgradom kot črni oblaki, so tudi osetu izpodkopale mnogo ugleda, korupcija, ki se je razpasla

pod Pašičevimi vladami, je postala ne-
vzdržna, na drugi strani pa so proti Pa-
šiču vstali tisti krogi izven narodne skup-
ščine, ki majo dovolj moči in ugleda, da
tudi Pašiču podžagajo zeleno vejo, na ka-
teri sedi.

Vse to je Jovanović videl in začel
očiten boj. Njegov zet dr. Stojadinović (pa
ne bivši finančni minister) je začel razkri-
vati afere Radeta Pašiča, Jovanović sam
pa se je spravil na očeta. Dno je izbil so-
du s tem, da je pisal na svoje prijatelje v
Dalmacijo, kjer je bil izvoljen za poslanca,
pisma, v katerih je strahotno zdelal Pa-
šiča. Ta pisma so prišla v javnost.

Pašiča je razkačilo, da Jovanovića
vrže iz stranke, kot je svoj čas Protiča in
pozneje Nastasa Petrovića.

V radikalnem klubu so se pojavile tri
struje. Pašičeva struja hoče Jovanovića
vrže iz stranke. Jovanovića struja od-
ločno vztraja z Jovanovićem. Močna stru-
ja pa hoče posredovati, da se oba visoka
nasprotnika pobotata.

Jovanovića izključijo iz radikalne stranke.

Preteklo nedeljo se je vršil zbor glav-
nega odbora radikalne stranke. Ta naj
odloči. Najprvo je govoril Pašič, ki je hvalil
sebe, sporazum ter pobijal avtonomijo
in federalizem. Potem pa se je spravil na
Jovanovića ter ga pozval, da zapusti ra-
dikalno stranko.

Nato se je oglasil k besedi Jovanović,
pa mu je Pašič ni hotel dati, temveč mu
je zabrusil v obraz: »Odlazi! Nemaš šta
više tu da tražiš.« Toda vsled pritiska
glavnega odbora mu je končno moral dati
besedo. Jovanović je povedal, da ne gre
iz stranke in da ga po pravilih tudi glavni
odbor ne more izključiti, temveč samo
klub radikalnih poslancev. Močna tretjina
navzočih je Jovanoviću ob koncu govora
navdušeno ploskala.

V ponedeljek se je seja nadaljevala.
Pašič je najprvo spodil od seje vse po-
slance, češ, da po strankinih pravilih ni-
majo pravice prisostvovati seji. K Pašiču
sta prišla tudi ministrski predsednik Uzu-
nović in notranji minister Maksimović, ki
sta hotela Pašiča pregovoriti, da opusti
misel na Jovanovićevo izključitev iz
stranke, ker bo to radikalni stranki zelo
škodovalo. Pašič pa je ostal nedostopen.

Ko se je zborovanje začelo so razni
zastopniki govorili in sicer največ v tem
smislu, da naj se oba voditelja pobotata.
Toda Pašič je vztrajal. Končno je govoril
še Jovanović, ki je vztrajal pri svoji kri-
tiki, daš je povdarjal, da osebno Pašiča ni
hotel žaliti in naj mu to oprost.

Končno se je vršilo glasovanje. Za iz-
ključitev je glasovalo 46 zastopnikov,
eden proti, 22 se jih je pa vzdržalo glosa-
vanja. Izmed slovenskih radikalov sta gla-
sovala za izključitev Zupančič in Tavčar,
glasoval pa ni dr. Sejovic. Od ministrov
sta glasovala s Pašičem samo dva, ostali
so se vzdržali.

Jasno je, da po pravilih radikalne
stranke izključitev ni veljavna in da so
Pašičevi ljudje rabili nasilje. Ko je Jova-
nović odhajal od zborovanja, je rekel:
»Sedaj šele bo nastala pesem, in sicer ve-
2

lika in lepa pesem! Bo, bo!« Jovanoviću
so njegovi prijatelji prirredili pristržne ova-
cije, dočim se je Pašič ob popolni tihoti
odpeljal.

Z ozirom na te dogodke je II. Uzuno-
vićeva vlada, kakor se zdi, samo še vpra-
šanje par dni.

Narodni posl. Vlad. Pušenjak:

Tri dobrote iz Radičeve torbe.

Ves čas razprave o proračunu v fin.
odboru in Narodni skupščini smo brali
članke posl. Iv. Pucelja o dobrotah, ki pa-
dajo iz Radičeve torbe, zato smatramo za
svojo dolžnost, da sedaj, ko je odobren
proračun, o teh dobrotah obvestimo naše
ljudstvo.

Ponovno moramo poudarjati, da niso
poslanci SLS glasovali za noben proračun,
nobene dvanajstine, niso predlagali ne no-
vih davkov, ne povišanja starih davkov,
da so se ves čas vztrajno borili proti pre-
obremenitvi Slovenije in trudili doseči v
zbornici večino, ki bi imela smisel i za
druge pokrajine, ne samo za Srbijo.

Bivša vladna večina je edino s pomoč-
jo Radičevcev mogla spraviti drž. proračun
pod streho, Radičevce so nujno potrebo-
vali, a v zahvalo za to nujno potrebno po-
moč niso dobili za ljudstvo ničesar, tem-
več so morali glasovati za proračun, ki je
najslabši med vsemi dosedanjimi proračuni.

Prva dobrota: Davki.

V novem proračunu so se znatno po-
večali vsi neposredni in posredni davki in
vse ostale državne dajatve. Za Slovenijo
so povečani neposredni davki, osobito do-
hodnina, pridobnina, hišno-najemninski da-
vek. Podatki iz prejšnjih let nam kažejo,
da je vsako povišanje davkov v proračunu
imelo kot posledico hujše navijanje davč-
nega vijaka v prihodnjem letu. Prva in
največja dobrota iz Radičeve torbe je, da
je leta 1925. plačala Slovenija nad 293 mi-
lijonov neposrednih davkov, da je plačala
103 milijonov dinarjev več ko leta 1924.,
menda v zahvalo za to, da je g. Pucelj pol
leta 1925 podpiral vlado in dvakrat gla-
soval za dvanajstine. Tudi SLS je bila leta
1924. na vladi, pripoveduje g. Pucelj, a ni
znižala davkov, ne pove pa tega, da je
bila samo 3 mesece na vladi, da je morala
drž. gospodarstvo voditi na podlagi pre-
vzetega proračuna, za katerega ni glosa-
vala. A kljub temu je plačala Slovenija
l. 1924. najmanj neposrednih davkov, pla-
čilo je znašalo le 13.2% v vsej državi pla-
čanih neposrednih davkov, dočim je zna-
šalo v prejšnjih letih 14.68%—14.87%, v
letu 1925. pa celo 15.48%. Na prebivalca
v Sloveniji je prišlo leta 1924. samo 180.78
Din, leta 1925. pa 277.84 Din plačanih ne-
posrednih davkov. Številke govore!

Druga dobrota: Carine.

Težka kriza v kmetijstvu zahteva, da
se doseže pocenitev stroškov pridelovanja,
ako se hoče zabraniti propad kmetijskega
stanu. Nova carinska tarifa povišuje uvoz-

ne carine za vse potrebščine, tudi za kme-
tijske potrebščine, kakor galico, umetna
gnojila, kmet. stroje itd. Odsek finančnega
odbora je soglasno sklenil oprostitev od
carine za galico, umetna gnojila, kmet.
stroje itd., a vlada, katero je podpiral i
g. Pucelj, ničesar ni ukrenila, da bi se
mogla galica itd. carine prosto uvažati.
**Prvikrat pod seljačko vlado bodo mvrli
vinogradniki plačati carino za uvoz galice,
katera znaša po 1.32 Din za kilogram, s
čemur bodo povečani pridelovalni stroški
vinogradnikov.**

Tretja dobrota: 20% boni.

Četudi so bivši finančni ministri dr.
Veljkovič, dr. Kumanudi, dr. Spaho mnenja,
da treba izplačati priznanice za pri mar-
kiranju kron odvzetih 20% bankovcev, če-
tudi so bila v dveh proračunih zato dolo-
čena sredstva, je smatral Radičevcev Babič
za umestno izjaviti, da ni treba teh 20%
izplačati. Ako bi Radičevci in z njimi vred
g. Pucelj imeli malo smisla za preobremeni-
tenitev prečanskih krajev, bi lahko do-
segli, da bi se te priznanice vzele v po-
štev pri plačilu davkov, ker je Pašič za
odobritev proračuna nujno potreboval gla-
sove Radičevcev.

Sprebrnjenj noče biti konec.

Polom za polomom.

Nekdanji samostojneži so res pomilo-
vanja vredni ljudje. Radi bi jih iz usmi-
ljenja pustili na miru, toda kot časnikari
moramo poročati njih žalostne zgodbe. —
Kako junaško so napovedovali pred par
tedni, da stoji Radičeva vlada neomajano
trdno! Toda sreča je tako opoteča. Brž na
to je moral gospod Radič na maločasten
način z mehkega ministrskega sedeža.
Iskrica upanja tli Puceljevimi somišljenikom
v tem, da se jih morda znova usmilijo ra-
dikalni. — In kdaj so leteli z vlade? Radi-
kali so jih držali toliko časa pri sebi, da
so dobili radičevske glasove za nesrečni
proračun. Ko so odglasovali, jih radikalni
niso več rabili in odslovili. — Gospodje
samostojni so se hoteli ponašati, da je
Pucelj iz hrvatske Radičeve torbe vsaj ne-
kaj dobil za Slovenijo. Glasoval je za tri-
najst milijardni proračun, ker je mislil, da
bo iz njega nekaj izkopal za svojo stranko,
sedaj pa mu ostane samo žalostna slava,
da je glasoval za strašna bremena Slove-
nije, dobiček od tega pa bodo imeli le bel-
grajski korupcionisti. To je nadvse žalo-
stna zgodba Puceljeve stranke. Vedno stori
kaj takega, da udari vso Slovenijo. Leta
1921 so glasovali za centralistično ustavo,
sedaj za ta ogromna bremena, ki jih nalaga
proračun Radičevske vlade.

Pač, Pucelj je eno dosegel. V boju
proti klerikalnemu zmaju se mu je posre-
čil uspeh. Po sedanjem proračunu kaplani,

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 11

ki uče v šolah krščanski nauk, ne bodo več dobili za to nobene plače. To se je posrečilo izglasovati gospodu Pucelju. Gospodje Radičevci hočejo počasi navaditi naše ljudstvo na to, kako bo takrat, ko napredne stranke vržejo krščanski nauk popolnoma iz šol. Prvi korak je sodaj od naših samostojnežev napravljen.

Pravi dušni in krušni oče.

Spreobrnjenje k Radiću torej našim »samostojnim« ni nič pomagalo. Njih neprestane polome izrabljajo sedaj Žerjavovi liberalci in očitajo g. Pucelju, da je nehvaležen svojemu dobrotniku in ustanovitelju samostojnežev dr. Žerjavu. Tako-le piše Žerjavovo »Jutro«: »Samostojna demokratska stranka je vse storila, da kmetsko krilo Slovenske ljudske stranke čim bolj oslabi. To se je posrečilo. A po volitvah, ko je 8 gospodov (poslancev samostojne stranke) naenkrat vlekle visoke dijete, ki se jim preje o tekem napredku nit sanjalo ni, se je začel notranji boj. Zli duh je velel proč od ustanovitelja in dobrotnika Samostojno kmetijske stranke, dr. Žerjava.« Kar smo mi že pred leti dokazali, da so »samostojne« ustanovili liberalci, to torej sedaj »Jutro« znova ponavlja. Za nas to ni nič novega. In gospod Pucelj je kot »samostojen« kmet ravno tako »napreden«, kot je bil takrat, ko je bil še leta 1919 podpredsednik Žerjavove stranke. Zanimivo je le to, da ubogi »samostojneži« sploh nikoli niso bili »samostojni«.

Tudi ob besedo »samostojnost«!

Prej so bili odvisni od Žerjava, sedaj so pod komando g. Radića. Imeli pa so vsaj naslov, ime, da so »samostojni«. Sedaj pa je prišel ukaz, da morajo tudi to besedo izbrisati. V nedeljo 25. t. m. so zborovali v Ljubljani in sklenili, da je enkrat za vselej konec samostojne kmetijske stranke in da bodo odslej radičevska slovenska kmetijska stranka. Da beseda »slovenska« ne pove resnice, ve vsakdo, kdor pozna odvisnost teh gospodov od Hrвата Radića. Ker pa so bili na lažnivost v naslovu že navajeni, ko so v svoji odvisnosti nosili ime »samostojneži«, bodo tudi to prenesli. Seveda, laž ima kratke noge, lažnivo ime pa bo imelo kratko zgodovino.

Kakor petelin na strehi.

Koliko časa bo držalo to novo spreobrnjenje nekdanjih samostojnežev, ne moremo vedeti. Iz dosedanjih zgodb je jasno, da dolgo ne, ker dolgo taka lažniva stranka ne more obstati. Kot prokletstvo leži na njej glasovanje za sedanjo centralistično ustavo, ki danes tudi njihove pristaše tepe. Spreminjanje barv jih ne obvaruje žalostne politične smrti. Pametnejši izmed nekdanjih samostojnežev bodo šli nazaj k edini stranki slovenskega ljudstva, SLS. Take privesti nazaj, naj bo skrb naših somišljenikov. Kar pa je starih pristnih liberalcev, bodo šli nazaj k svojemu pravemu očetu — dr. Žerjavu.

Kamgarn za moške obleke

se dobro kupi

R. MIKLAUC, „PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

NOVICAR

d Še je čas, da obnovite naročnino na letošnjega »Domoljuba«. Tisti, ki jim je bil list ustavljen, prejmejo vse zadržane številke takoj, ko dopošljejo za enkrat vsaj polletno naročnino.

d Prvi dobitnik loterije za Orlovski stadion je sobna oprava v vrednosti 25.000 dinarjev. Obsega naslednje: dve postelji, dve omari, dve nočni omarici, eno psiho z velikim ogledalom, eno mizo, štiri stole — vse iz finega trdega lesa; dalje en divan, dve preprogi, dve vzmetni žimnici, dve gornji žimnici iz zelo fine žime, dve blazini, eno pregrinjalo čez dve postelji in dve karnisi. Vse to lahko dobiš za 10 Din, če kupiš srečko in zadaneš. Srečke kupiš pri domačem orlovskem odseku ali pa jih naroči kar na naslov: Uredništvo »Domoljuba«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna. Denar kar naprej pošlji ali pa zahtevaj položnico.

d 4500 delavcev na cesti. V Našicah je tovarna za tanin in parne žage, last neke delniške družbe. Sedaj so naznanili delavstvu, da bodo plače znižane za 15 odstot., česar pa delavci niso hoteli vzeti na znanje ter so stopili v stavko — vseh skupaj 4500. Družba jim je zato delo odpovedala.

d Sadjarski odbor za okraj Radovljica priredi v nedeljo 2. maja t. l. v Ratečah pri Kranjski gori (pri županu) celodnevni sadjarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okolja Rateč in Kranj. Gore, posebno mlajše posestnike in mladeriče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prineso seboj cepilno orodje, ali vsaj dober, nabrušen nož. Tečaj se prične ob 8. predpoldne.

d V Egipt in Palestino odide drugo leto pod vodstvom gg. dr. Jeharta in dr. Mat. Slaviča večja skupina. Stalo bo popotovanje za vsako osebo 17.000 Din. Skupina se bo mudila dalj časa v orientu. Pridruži se ji lahko vsak do gotovega števila.

d Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Nastavljeni so: g. Karel Lampret, župnik na Pernicah, za provizorja pri Sv. Ožbaldu ob Dravi; g. Blaž Brdnik, kaplan pri Sv. Tomažu pri Ormožu, za provizorja v Pernicah; g. Ivan Jerič, kaplan pri v Ljutomeru, za kaplana v Murško Soboti; g. Leopold Arko, kaplan v Selnici ob Dravi, za II. kaplana v Zalec; g. Presnek Jožef, kaplan v Št. Janžu na Drav. polju, za II. kaplana v Ljutomer; g. Ivan Greif, kaplan v Turnišču, za kaplana v Beltince; g. Jožef Hanko, kaplan v Mur. Soboti, za kaplana v Turnišče; g. Andrej Stakne, novomašnik v Braslovčah za kaplana v Selnico ob Dravi; g. Stanislav Cajnkar, novomašnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu, nastavljen začasno v pomoč istotam. —

d Delitev sv. birme v lavant. škofiji se v mesecu majniku vrši: Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah 15. maja, v Jarenini dne 16. maja, v Št. Ilju v Slov. goricah 17. maja, pri Sv. Juriju na Pesnici 18. maja, v

Svečini 19. maja, pri Sp. Sv. Kungoti dne 20. maja. V Mariboru se deli sv. birma na binkoštno nedeljo kot običajno.

d Deseturni delovni čas. Ljubljanski trgovski gremij je sklenil, da s 1. majem vpelje deseturni delovni čas v prodajalnah. Trgovski pomočniki pa se temu zelo upirajo in se še ne ve, kdo bo zmagal.

d Značilno padanje cen kmetjski posesti. V občini Oselj pri Slov. Bistrici je bilo prejšnji četrtek prodano kmetjsko posestvo, ki meri 80 oralov, za 80.000 Din. Posest leži sicer nekoliko na hriboviti pohorski strani, a je pretežna večina lep gozd, iz katerega bi se dal les lahko odvažati.

d Glavno zborovanje Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Prvo veliko zborovanje ima letos Zveza 25. julija v Šmartnem ob Paki (Savinjska dolina), ko se bo tam odkril veličasten spomenik; tega bratskega sestanka in odkritja naj se prav posebno udeležijo naši tovariši iz mariborske oblasti, zlasti kraji: Celje, Gornji grad, Slovenjgradec. Občni zbor in glavni sestanek pa je zopet določen po izrečni želji pretežne večine mož vseh strank na Brezjah 8. avgusta 1926. Ondi je utelešena duša našega naroda, ondaj na belem dvorišču Gospe miru in sprave naj se odpočije s trpljenjem prenasličena duša mož trpinov iz vojne. Tovariši! Mi smo tolmači vaše odločne volje, zato na svidenje dne 8. avgusta v tem ljubkem kraju naše divne Gorenjske! Vse že pravočasno, zlasti polovično vožnjo, uredimo. Zaupniki, oglašajte se in naročajte znake Zvezel! — Glav. odbor ZSV v Ljubljani, Miklošičeva c. 7 a.

★ Zagonetne ničle. Nekateri kupovalci stadionskih srečk bi zelo radi takih števil, ki nimajo spredaj nobene ničle ter mislijo, da imajo te uboge ničle spredaj to moč, da srečko razveljavijo. V tolažbo vsem tem prevetlim čestilcem ničel povemo prvič, kar je iz vsake računice razvidno, da ničle pred številko prav nič ne pomenijo, najmanj pa morejo razveljaviti kakšno število, in drugič, da imajo vse številke orlovskih srečk spredaj vsaj eno ničlo, to pa zato, ker je numerator, ki je te številke tiskal, narejen na šestštevilično število. Zato le pridno segajte po njih!

d Visoke starosti. Iz Sv. Lovrenca na Pohorju se nam poroča: Večkrat čitamo, kako poročajo iz enega ali drugega kraja, češ, pokopali smo najstarejšo osebo v župniji, 80—85 let staro. Pohorci navadno ne govorimo veliko, ali, kadar zinemo, takrat nekaj zaleže. Lansko leto smo n. pr. pri nas pokopali šest oseb, starih 85—89 let. Na cvetno nedeljo smo položili k zadnjemu počitku najstarejšega župljana, Blaža Petriča, ki je brez pomoči alkohola in nikotina, priplezal po lestvi človeškega življenja do najvišjega klina. Rojen svečana l. 1828 je bil torej že v 99. letu. Pred 18 leti (1908) je obhajal zlato poroko. Hodil je redno vsako nedeljo in praznik k službi božji. Da pa častitljivemu starčku ne bi bilo dolgčas, zato so se takoj še trije drugi

napotili za njim v večnost, med njimi bivša veleposestnica na Kumenu, 86letna gospa Marija Ladinek p. d. Lakožič. Na cvetno nedeljo je še bila na Blaževem pogrebu, na veliko soboto je pa že tudi ona počivala na božji njivi.

d V Mokronogu je umrl 10. aprila g. Alojzij Povše, krojač in hišni posestnik star 72 let. Rajni je bil vzorno pošten krščanski mož, ki je imel za vsako našo stvar vedno odprto srce in roko. Iz onega početka, kar izhaja »Domoljub« je bil njegov zvesti naročnik, kako srčno je bil navezan na svoj list, se vidi iz tega, da je v njegovi bolezn, ko ni mogel sam več čitati in še celo dan pred smrtjo prosil svojo ženo, da mu čita iz njegovega ljubljene »Domoljuba«. Bolezen je bila dolga in težka, ki pa jo je rajni prenašal z zgledno potrpežljivostjo in ginljivo udanostjo v voljo božjo. Naj se plemeniti mož spočije v Bogu!

d Umrla je v Trzinu gospa Katarina Strmole roj. Narobe, soproga davč. nadupr. v p. in posestnica. Bila je blagega srca, dobrih rok in kremenit značaj. N. v. m. p.

d »Lev je ušel«. V varietetu »Kasino« na Terezijah v Belgradu nastopa zadnji čas indijski fakir Tu Rama kot hipnotizer živali. Ima s seboj leve, kače in krokodile. — Gledališče je vedno nabito polno. Tako tudi 21. aprila. Fakir je pravkar hipnotiziral krokodila in si ga dvignil na prsi. Tedaj pretrese dvorano strašen krik, a takoj nato zavpije neki možki: »Lev je ušel!« Šele sedaj je občinstvo opazilo veliko levinjo, ki je stala sredi gledališča in se kakor začudena ozirala po ljudeh. Nastala je strahovita panika, ljudje so bežali na vse strani in iskali več ali manj varnih zavetišč. V gnječi so več oseb pohodili, drugim je visela obleka le še v cunjah na telesu. V tem se je fakir približal levinji in jo po par kritičnih trenutkih obvladal s svojim pogledom, nakar se je žival s podvitim repom vrnila v kletko.

d Od poroke v smrt. V nedeljo se je zgodila v Logu pri Vrhniki avtomobilska nesreča, ki je zahtevala doslej eno človeško žrtev, dve osebi sta pa smrtnonevarno ranjeni. Popoldne ob 4 se je v Ljubljani poročil 23 letni Filip Kopač, mizarški mojster iz Žirov št. 70. Proti večeru se je odpeljal z avtomobilom iz Ljubljane čez Vrhniko in Logatec domov v Žiri. V avtomobilu so bili poleg šoferja — nekega Hrvata: ženin Filip Kopač, njegova nevesta oziroma novoporočena žena, dalje 22-letna Marija Kopač in brat Ivan Kopač, čevljarški mojster v Žireh. Ko so se peljali skozi Log pri Vrhniki, sta pri zadnji hiši v vasi, kjer je precej hud ovinek, pri avtomobilu nenadoma počili obe levi pnevmatiki. Nastal je pri tem silen sunek, ki je vrgel iz avtomobila ženina Filipa Kopača, brata Ivana ter nevestino sestričino Marijo Kopačevo, ki je bila za družico. Vsi trije so dobili pri padcu smrtno nevarne poškodbe. Nevesta in šofer sta ostala nepoškodovana. Neki očitavec nesreče je takoj hitel na bližnjo železniško čuvajnico, od koder je telefoniral v Ljubljano po rešilni avtomobil. Na reševalni postaji v Ljubljani so dobili telefonsko poročilo ob 7.15 uri zvečer, nakar je takoj oddrdral rešilni avtomobil na kraj ne-

sreče, kamor je prišel še prej, preden se je dotični očitavec vrnil od čuvajnice. Ponesrečencem so takoj nudili prvo pomoč, jih naložili v avtomobil in odpeljali proti Ljubljani. Ženin Filip Kopač je med vožnjo umrl, sestričino in brata so pa prepeljali v bolnišnico. Poškodbe obeh so smrtnonevarne in se še ne ve, če bosta okrevala.

d Nesrečne granate. Neprestano se bere po časopisih o nesrečah z najdenimi granatami. A ljudje, ki nikdar nič ne bero, ne vedo, kako nevarna stvar je taka granata. Svojo nevednost plačajo z življenjem. Tako so te dni v neki vasi pri Bitolju trije kmetje vrtali granato, ki so jo našli na polju. Pa se je razletela, trije kmetje so bili takoj mrtvi, pet drugih pa ranjenih.

d Rudarska nesreča. V mostarskem rudniku se je podrl neki nasip, ki je zadrževal vodo podzemskega jezera. Smrt je našlo 7 delavcev in en uradnik, ubežal je samo eden, ki od strahu dolgo časa ni mogel govoriti.

d Strela je ob priliki zadnjega dežja v Hercegovini udarila v neko hišo, ki je pogorela in pokopala pod seboj gospodarja, gospodinj in otroka.

d Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani, Pod Trančo, ne prodaja samo izdelanih čipk po najnižjih cenah, temveč sprejema tudi naročila po meri in vzorcih, kar izvrši po najnižjih konkurenčnih cenah.

d Požar v Slivnici pri Celju. V Slivnici pri Celju je pogorela hiša in kozolec posestnice Alojzije Ovčar v Št. Janžu pri Slivnici. Zažgal je sedemletni sin, ki je šel v mraku v podstrešje z lučjo ter se je vnela slama v podstrešju. Zgorel je tudi dveletni sin Jožef ter ves živček in obleka.

d Težka nesreča vsled neprevidnega ravnanja z orožjem se je prigodila na Ptujsko Sori. Posestnik in stari lovec Škrilec je čistil svojo lovsko puško v veži. V trenutku, ko je stopila njegova mlada, komaj 20letna hčerka iz sobe v vežo, pa se je puška sprožila in strel je zadel deklico v desno stran prsi. Živela je še kaki dve uri, potem pa je izkravela in umrla. Prišla je komaj pred par dnevi domov iz mesta, kjer se je učila kuhati.

d Surov zločin. V Rušah pri Mariboru so surovi zločinci uničili večjemu številu posestnikov 300 mlajših dreves s tem, da so jih polomili, starejša debela pa so nasekali, tako da se bodo posušila. Zločincev še niso dobili. Surovost je brez primere.

d 73 letno starko so ubili. V Kosezah pri Libojah se je zgodil zločin nad 73 letno občinsko revo Seelheimer. Dr. Zoran Jošt si je ogledal mrtvo v Grižah v mrtvašnici ter ugotovil velike poškodbe na obrazu. Javil je to sumljivo reč orožnikom, ki so takoj zasliali Steinerjevo, pri kateri je starka stanovala. Izpovedala je, da je starka umrla v hlevu, od koder so jo dali v sobo na mrtvaški oder ter odšli spat. Ponoči se je približala starki skozi odprto okno mačka ter ji razgrizla lice. Sodna zdravnik pa sta pri raztelesenju trupla dognala, da so je nad starko izvršil zločin. Takoj po tej ugotovitvi so odšli orožniki na posestvo Steinerjeve, preiskali vse prostore in našli v hlevu okrvavljeno sekuro in mlako krvi. Aretirali so Marijo Steiner, vdovo in posestnico v Ko-

Priporočamo

Kolinsko cikorijo

sezah, njenega 19 letnega sina Josipa in Josipa Kokolja, rudarja v Libojah. Kokolj je stanoval pri Steinerjevi in je veljal kot njen ljubimec. Zenska Seelheimer je bila občinska uboga in je stanovala pri Steinerjevi. Služila je pri hiši nad 20 let in spestovala vse otroke. Pravi vroz zločina še danes ni znan, vsekakor ga bo pa razkrila sodna preiskava.

d »Gora je moja.« Veliki Klek je slavna gora na Koroškem. Visoka je malo pod 4000 m. Nemci ji pravijo »Grossglockner«. Tja gor lazijo turisti, kateri se hočejo izkazati. Toda gora je zasebna last nekega Weilerja. On je letos prepovedal turistom hoditi na goro. Turisti se hudujejo in protestirajo, a to ni nič pomagalo. Sedaj pa poročajo, da je goro kupila od posestnika avstrijska turistična zveza.

d Poštenje velja. Pred sedemindvajsetimi leti sta dva visokošolca v Kambrižu na Angleškem sklenila, da se bosta maščevala nad svojo perico. Vsak teden sta dala v pranje srajce itd., toda perica jima je prinesla ali zmečkane ali strgane nazaj, včasih pa jih sploh ni prinesla. Ker sta imela nekoliko kapitala, sta sklenila, da ustanovita sama svojo pralnico, odkoder bosta dobivala srajce, kakršne bosta sama hotela. V severnem delu Londona sta najela majhen prostor ter poiskala dve primerni deklici, katerima sta dala natančna navodila, kakšne srajce hočeta imeti odslej naprej. Prijatelj na vseučilišču so začeli občudovati njiju srajce in ovratnike ter prositi, da li smejo tudi oni tam oddati perilo. Ta dva pa s tem ništa bila zadovoljna ter sta jih strašila s tem, da tako pranje in likanje preveč stane. Ker so vseučiliščniki v Kambrižu bogatih staršev, ta strah ni dosti zalegel. Kmalu je bilo treba še pet peric vzeti v službo. Danes je to največje podjetje te stroke na svetu. Več kot petsto ženskega osebja je zaposlenega v njem. Tudi kraljevi dvor pošilja perilo tu sem.

d Za šmarnogorske zvonove nam je izročila gdč. Iva Logar znesek 500 Din kol dar gdč. Marije Danič iz Newyorka. Iskrena hvala za velikodušni dar! Naj bi našla mnogo posnemalec!

n Telovadni odsek Orel v Verdu priredi v nedeljo 11. julija t. l. popoldne javno telovadbo v »Matjaževki v Verdu. — Odbor.

d Tečaj za krojače, šivilje in nešivilje je pričetek 3. maja. Krojna šola Stari trg št. 19. Revnejšim tečaj ceneje.

d A. M. B. Kmetovalec se naroča pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

d »Brezalkoholna Produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/VI, pošlje vsakemu naročniku »Domoljuba« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal!

d Rogaška Slatina, najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekte!

Namakaj z **ŽENSKO HVALO!**
izpiraj s **SCHICHTOVIM MILOM.**

POLITIČNI ZAPISKI

p Vrhnika. V nedeljo dne 2. maja 1926 ob 3 se bo vršil v Rok. domu na Vrhniki obč. zbor Okrajne kmetске zveze za sodni okraj Vrhnika. Obč. zbora se udeleži tudi g. poslanec Smodej Franc. Vsi somišljeniki vljudno vabljeni.

p Rade Pašić, ki je zapleten v najhujše korupcijske afere v naši državi, je bil pred belgrajskim sodiščem po tiskovnem zakonu obsojen na tri mesece zopora, ker se je proti nekim očitkom preveč krepko zagovarjal v časopisu »Balkan«.

p Nove korupcije se odkrivajo. V naši državi se na visokih mestih vedno bolj krade. Sedaj toliko predrzneje, ker se po tiskovnem zakonu ne sme nič pisati o tem, kdor pa bi pisal, je v nevarnosti, da bo zaprt. Novo korupcijo so odkrili pri družbi Oil Company, ki jo dolže, da je vsled zaščite in podkupnine visokih uradnikov v ministrstvu odtegnila državi okrog 30 milijonov dinarjev davka. Pri tej korupciji so prizadeti radičevski ljudje, ki so sedeli na vplivnih vladnih mestih.

p 100 letniki. Pašić se je izjavil nekemu časnikarju, da se on ne počuti prav nič starega, da je bolj svež in zdrav kot kak 60 letnik in da so vsi moški v njegovi rodovini dosegli po 100 let. Ampak če mu bo Jovanović tako trdo na vratu sedel, kot se je sedaj usedel, bo Pašić najbrž moral prelomiti staro izročilo 100 letnikov.

p Pribičević si mane roke. Kmalu bomo v vladi, tako tolaži svoje ljudi in potem — saj veste, kaj potem. Vlada, vlada in njene obilne dobrote, to je edini cilj vseh želja liberalne politike.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

PO DOMOVINI

BEGUNJE PRI CERKNICI.

(Smrtna kosa.)

Dne 10. aprila so pokopali na tukajšnjem pokopališču zemske ostanke umrlega posestnika in župana Andr. Debevc a. Ogromna udeležba pri njegovem pogrebu je pričala, kako je bil pokojni daleč naskok poznani in spoštovan. Bil je res markantna osebnost in par desetletij vodilen činitelj v javnem življenju tukajšnjega okoliša. Dolgo vrsto let, ko so Begunje spadale še pod cerkniško občino, je bil podžupan, po prevratu gerent, pri zadajih občinskih volitvah je bil pa izvoljen županom. Storil je mnogo dobrega. Bog mu daj večni mir! — Dne 21. apr. je imel občinski odbor voliti novega župana. Z večino glasov je bil izvoljen g. Jakob Lovko, posestnik, splošno cenjen in zvest pristaš SLS. Bog živi novega župana!

NADGORICA PRI ČRNUČAH.

(Zvonove bomo posvetili.)

Vojska nam je vzela vse tri zvonove. V decembru l. 1918. smo dobili z Jesenic en železen zvon, in ta nam je zvonil zadnjih let. Ni bilo razločka med nedeljami in prazniki, ne med mrliči odraslim in malim — vedno enako, vedno en sam zvon. Dolgo smo želeli, da bi si oskrbeli dostojno zvonjenje in letos smo to namero izvedli. Meseca februarja smo naročili v zvonarni v Št. Vidu nad Ljubljano dva bronasta zvonca, ki jih bomo v nedeljo dne 2. maja slovesno pripeljali iz zvonarne okrog 9. Ob pol 10 bosta poleg naše cerkve posvečena in takoj nato dvignjena v zvonik. Sedanji zvon ima glas H, nova bosta Fis in A. K tej slovesnosti vabimo poleg domačih bližnje in daljne sosedo in okoličane. Stari ljudje pripovedujejo, da je bila nekdanj v Nadgorici božja pot, ki se je imenovala »pri sv. Janezu na tratic«. Pridite pogledat naše nove zvonove in obenem počastit sv. Janeza Krstnika. Zelo bomo hvaležni vsakemu, ki bi naši cerkvi ob tej priliki naklonil vsaj majhen dar, da bomo lažje pokrili velike stroške za nove zvonove in za prenovljenje cerkve. Nadgoričan.

DOB

(20letnica kat. prosvet. društva: Žene in dekleta)

Skozi 6 let je izobraževalno delo pri nas slonelo le na moških samih. Šele januarja leta 1922 so se pritegnile k sodelovanju tudi dekleta. Priglasilo se jih je isto leto 42, dočim je bilo moških tedaj v društvu le še 22. Naslednjega leta so bila dekleta izvoljena tudi v odbor. Med vojno in prva leta po vojni je pa itak — kakor drugo — tudi izobraževalno delo prevzela v veliki večini žena. Tudi v našem izobraževalnem društvu ni bilo drugače. — Dekleta so se pridno poprijela igranja, tamburanja in petja. Mislija so tudi večkrat resno na gospodinjске tečaje, a radi raznih ovir še do danes ni prišlo do uresničenja njihove želje.

L. 1920 se je ustanovil poseben odsek z imenom »Dekliška zveza«, ki obstoji še danes, ima svoj odbor in večinoma redne mesečne sestanke vsako drugo nedeljo v mesecu. Posebno pridno je odsek deloval ob društvenih prireditvah. Članice so pridno zbirale prispevke za veselice, članarino, naročnino za priporočljive časopise i. dr. Skrbe tudi v gotovem redu za snaznje društvenih prostorov.

V zimskih mesecih l. 1922 so prav pridno in z veseljem obiskovale po 2 večera na teden gospodinjsko izobraževalni tečaj, kjer so se učile poleg raznih ročnih del tudi krojnega risanja, računstva, spisja, vzgoje, postrežbe zdravih in bolnih ter še marsičesa, kar treba vedeti našim ženam in dekletom. Letošnjo zimo mislimo tečaj prirediti v nekoliko spremenjeni obliki. Povabljeni so tudi žene, katerih je sedaj v društvu 39. Te so doslej delovale za društvo v glavnem s tem, da so šle na roko dekletom, ko so zbirale prispevke za društvene prireditve. Trdno se zanašamo, da bodo letos — ob dvajsetletnici društva posegle prav posebno globoko v shrambe in predale in bomo tako lahko postregli obilnim gostom z najslajšimi krepčili in najmikavnejšimi dobinki.

VELESOVO.

(Nelepe navade.)

V zadnjem Domoljubu je bil dopis iz Bivk o tatu, ki krade cvetlice z oken. A tukaj v Velesovem pa ni slišati o enaki tatvini, ampak je zelo razpasena tatvina cvetlic na grobeh na našem pokopališču. Nekateri jih porujejo in sadijo na grobove svojih mrtvih, in je zopet dovolj takih, ki mora splesti kak venec, pa kje dobiti cvetlice? Gre na pokopališče in tam populi po grobeh vse lepše cvetlice, da je potem kakor po toči. Pustite mrtvim, kar imajo. Brez ozira na to, da so take cvetlične tatvine kaznive (v Ljubljani je bila prav v zadnjem času neka ženska obsojena na zapor radi tatvine cvetlic po grobovih), je tako dejanje grdo in surovo. Še neka grda navada se je letos zelo razpasla po deželi. Ko greš po cesti in se ozreš na desno in levo, vidiš par korakov od ceste stezo, budiš na njivi po žitu ali travniku po travi. Pa teh steza do letos ni bilo. Naj ve vsak človek, ki dela take steze, da s tem škoduje svojemu bižnjemu na premoženju. Vsak naj se zaveda, da krivice, katere Ti nimaš rad, tudi svojemu bližnjemu ne delaj!

IG.

(Birna.)

Pretekli teden v petek 23. aprila je v naši fari birna. Škof so prišli že prejšnji dan popoldne. Sredi vasi jih je najprej sprejela požarna bramba in pa izanska godba. Požarna bramba in godba sta nato korakali pred škofovim vozom k glavnemu sprejemu, ki ga je cela fara pripravila svojemu škofu na običajnem mestu! V imenu fare je pozdravil škofa domači g. župnik,

v imenu izžanske občine g. župan Hitejc, v imenu sinančne straže g. načelnik Makarovič, v imenu požarne brambe načelnik g. Jože Kozin. Za uradnimi pozdravi so škofa pozdravili: V imenu dekl. Mar. družbe odbornica Neža Kramar, v imenu Orlov br. načelnik Jakob Tancek, v imenu Orlic s. načelnica Mar. Repar. V imenu šolske mladine je pozdravila škofa z lepo deklamacijo učenka Mihaela Mencej. Po blagoslovu v cerkvi so šli škof v šolo. Namesto uradno zadržanega g. šol. upravitelja je škofa pozdravila učiteljica gđe. Iva Jamšek v imenu učiteljstva, ki se je z vso šolsko mladino udeležilo tudi sprejema. Isti dan zvečer sta priredila škofu podoknico društveni moški zbor pod vodstvom g. Zabavnika, in pa tudi izžanska godba. Drugi dan je bila v zelo lepo okrašeni farni cerkvi sv. birmar, pri kateri je bilo 75 birmancev. Ves sprejem in slavnost je pokazala, kako verno slovensko ljudstvo globoko ljubi in spoštuje svojega škofa, ki že 28 let vsak dan od rane jutranje ure do pozne noči trpi, dela in moli za slovensko ljudstvo. Vse to naj mu bo v zadoščenje za vse grde napade, ki jih mora trpeti od strani slovenskega imena nevrednih časopisov »Domovine« in »Jutrac«.

VRH TREBNJE PRI TREBNJEM.

(Blagoslovitev novega križvega pota.)

V naši podružnični cerkvi na Vrh Trebnjem smo nabavili nov križev pot. Blagoslovitev se je vršila v nedeljo 18. aprila. Blagoslovit so ga prišli g. p. gvardijan iz Novega mesta. Nosili so križev pot v sprevedu skozi celo vas med priirkavanjem zvonov in pevanjem pesmi naši navdušeni Orli v kroju: dva po eno tablo. Za špalir so nosile deklice vence nad 40 m dolge. Ljudi je bilo toliko pri procesiji, da menda niti stari ljudje ne pomnijo tolike udeležbe na tem našem hribčku. V cerkvi so imeli g. gvardijan pridigo o križanem trpinu. Po pridigi smo molili križev pot in medtem table obesili, na kar je bila sv. maša.

FARA PRI KOSTELU.

(Pogreb † g. župnika.)

Dne 15. aprila 1926 ob 4. uri zjutraj je umrl tukajšnji gospod župnik Alojzij Češarek. Prejšnjo nedeljo je še vršil službo božjo. Do zadnjega je kljuboval bolezni, ki ga je spravila v prezgodnji grob. 28. februarja je izpolnil šele 61 let. Stirindvajseto leto je že župnikoval v Fari. — Veličasten je bil v soboto, dne 17. aprila njegov pogreb. Pogreba se je udeležila skoro vsa fara. Zastopana pa sta bili tudi občini Banjaloka in Brod na Kupi. V sprevedu je šla šolska mladina, številni moški, lepo vrsto je napravilo katoliško prosvetno društvo s krasnim vencem, Marijina družba z zastavo, finančna kontrola, orožniki, 22 duhovnikov. Pogreb je vodil g. dekan Ferdinand Erker. V cerkvi se je poslovil od ranjkega g. duhovni svetnik Fr. Krumpestar, ob odprtem grobu pa narodni poslanec Karel Škulj. Pevci so zapeli pred župniščem in na pokopališču. Lepo čast so izkazali rajnkemu občinski odborniki, ki so nosili krsto ter svetili ob njej. — Osmi po ranjem župniku se je vršila v četrtek, dne

22. aprila ob veliki udeležbi faranov. — Pokojnega župnika priporočamo v pobožno molitev. N. p. v m.!

BEVKE.

(Odgovor.)

V 15. št. »Domovine« se je oglašil nekdo, ki sicer izjavlja, da se ne spušča »v dolgovozno prerekanje«, pa v ravnostem dopisu »veže otrobe«. — Sporočiti mu moram, da se je zelo zmotil in se obrnil na povsem neprav naslov. Na napade, ki slovnijo na neresnici, sploh ne odgovarjam. Končno mu svetujem, da se korajžno podpiše, ne pa da si lasti podpis »Bevčani«. (Morda si domišlja, da zaleže njegova »modrost« za deset drugih; da pa je za »deset drugih« surov, mu pa že prav rad verjamem.) — S. F. K.

(Uredništvo izjavlja, da g. S. F. K. ni pisal dopisa iz Bevk, ki smo ga priobčili v »Domoljubu« v zadevi »uglednega vaščana« in »Domovine«. — Uredništvo.)

GORIČE.

(Naše prosvetno delo.)

Naše prosvetno življenje ni tako živahno kakor lani. Vendar smo tudi mi priredili dne 25. marca časten dan našim vrlim materam. Vrstile so se deklamacije in petje. Slavnosten govor je imel gospod kurat Anton Golc, ki je krasno primerjal veselje in žalost slovenske matere z veseljem in žalostjo naše nebeške Matere. Slavnost je zaključilo tretje dejanje igre »Marijin otrok«. V nedeljo 2. maja pa prirede naše članice Leop. Turšičevo dramatsko bajko »Izgubljeni raj«. Pridite, ne bo vam žal. V igri je toliko zdrave šale, da se boste do solz nasmejali.

KRIŽE PRI TRŽICU.

Naznanjam, da sem se odločil ustreči odjemalcem in naročnikom, da bom vedno imel v lastni zalogi vsakovrstne mrtvaške rakve po najnižjih cenah, ter obenem dosedanje cene znižam pri pohištvu kakor pri stavbinskem delu do 30 odstotkov. — Križe, dne 27. aprila 1926. — Jožef Sitar (Arh), mizarski mojster.

TRBOVLJE.

(Slovesnost.)

Podružnica sv. Katarina dobi v nedeljo, dne 2. maja t. l. dva nova zvonova, katera bode blagoslovil prečastiti gospod kanonik Časl iz Maribora. Ob tej priliki obhajajo tudi bližnja gasilna društva svoj praznik sv. Florjana pri isti podružnici, katera leži, kakor znano, na prijaznem kraju, vsled česar se pričakuje za ta dan obilo ljudstva od blizu in daleč.

DOL. LOGATEC.

(Visoke starosti.)

Dne 24. t. m. je na Martinhribu umrl Matija Puc v 94. letu starosti. Skoraj do zadnjega je bil pri primeroma dobrih močeh in čil na duhu. — Zanimivost naše župnije, ki niti 2000 duš ne šteje, je ta, da živi v nji sedaj še 24 nad 80 let starih ljudi, od katerih bosta dva v mesecih oktober in november jeseni, ako dočakata ta čas, tudi 90 let stara. Morda bo koga zanimalo še zvedeti, da sta letos poleg zgoraj ime-

novanega tukaj umrle že dve nad 80 let stari osebi, 1 pa že tudi v 80. letu. V letu 1925. je umrlo v župniji Dol. Logatec šest nad 80 let starih oseb, v letih 1924 in 1923 pa vsako leto po tri nad 80 let stare osebe, leta 1922. pa celo 95 in pol leta stari Jakob Mihevc z Broda, ki je bil do konca izredno ljubezniv in snažen. Veliko pa je ljudi v naši župniji, ki dočakajo blizu 80 let visoko starost. Iz tega bi se smelo sklepati, da je naš kraj zelo zdrav, kar dokazuje tudi to, da so epidemične bolezni pri nas skoro nepoznane. Zato se ni čuditi, če je pred svetovno vojno prihajalo med nas mnogo letovičarjev, ki so se tu prav dobro počutili in okrepili. Še sedaj se zunanji ljudje radi vsedejo v Dol. Logatec in le primorani odidejo iz njega.

HOTEDRSICA.

(Kuga.)

Z »Domovino« so naredili kar celo poplavo preko naše vasi. Vsi naši zavedni gospodarji so jo pošiljali nazaj. Pa liberalna usmiljenost je šla še dalje. Mislit, da nimajo naši kmetje nastilje za živino, so začeli pošiljati »Domovino« naravnost njihovim pastirčkom. In glejte, še pri teh malčkih se je našla zavednost in razsodnost, vsi so se uprli, češ: Z »Domovino« ne bomo nastiljali, ker gotovo dobijo krave od nje kugo na parkljih in gobcu.

PETITE ROSSELLE — FRANCIJA.

Tu v Moselle je precej veliko število Slovencev, ki so zaposleni v raznih rudnikih in podjetjih. Sklenili smo, da priredimo vlak v Jugoslavijo. Maja se pripeljemo s posebnim vlakom v Jugoslavijo, da obiščemo svoje kraje, rodbine in znance ter romarsko cerkev v Rajhenburgu. Ker smo Slovenci v tujini odvisni od samopomoči, snujemo društva. Tudi v Petite Roselle smo ustanovili »Slovensko katoliško podporno društvo sv. Barbare, ki ima sledeči odbor: Jamar Martin, predsednik, Čuk N., podpredsednik, Pirc Fr., tajnik, Rot Alojz, nam., Medved Anton, blagajnik, Cerovšek Franc, namestnik, Debevc Franc, knjižničar, Javoršek Andrej, namest. Namen društva je podpirati člane v bolezni ali nezgodi, gojiti med njim prijateljstvo, vzgajati jih umsko in npravno na temelju krščanskosocialnih načel. Tu v Franciji so se delavske razmere precej poslabšale. Temu je kriv padeč franka in vedno naraščajoča draginja. Bratski pozdrav!

IG.

(Novice.)

Dne 14. aprila je umrla na Igu Uršula Podražaj, žena ključavničarskega mojstra. Pokopali smo jo 16. aprila. Dne 21. aprila pa je umrla Marija Strle v Maleni št. 7, mati cerkv. ključarja Ant. Strle in pokopali smo jo 23. aprila. Obe sta bili zgledni in dobri krščanski materi, kateri obe ohranimo v najlepšem spominu. Prizadetima družinama pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Ženske obleke in rute
v največji izbiri samo dobre kakovosti. Cene nizke
R. MIKLAUC, „PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

PO SVETU

IZOBRAZBI

Fantovski večeri v pismih.
XII. Nevaren sovražnik.

Tako je že oglodana ta stvar, ki ti jo mislim omeniti v naslednjem tudi med nami v zadnjih letih, da boš na prvi pogled morda kar proč obrnil svoje oči. A kakor je obglodana tako je potrebna, da jo zopet in zopet pretresamo ravno z mladimi ljudmi in posebej s fanti, to je alkoholizem. Ne bom ti na dolgo in široko razkladal njegovih nevarnosti, ker lahko dobiš v tem oziru itak tiskan pouk v listu »Prerodu«, pa tudi v vsaki zdravniški in vzgojni knjigi: Mladeničem, II. zvezek, spisal Anton Bon. Jeglič. Le na 9 temeljnih izgub, ki izvirajo iz pijače, te hočem v naslednjem opozoriti:

1. Alkohol škoduje zdravju, pokvari telesne organe, povzroča bolezni. Nad vzglavjem tega in onega bolnika bi mogli napisati: Vzrok bolezni — alkohol. Alkohol pospejuje že vsajene kali bolezni (jetika). Popolni abstinenti izkazujejo manjše število bolnikov kot pivci (7 napram 26), pa tudi manjše kot oni, ki uživajo alkoholne pijače le zmerno.

2. Alkohol krajša človeško življenje. Preveč namreč sili posamezne organe na delo. Tako se pomnoži število udarcev srca pri 1,5 litra vina vsak dan za 13 tisoč udarcev. Naš slovenski zdravnik dr. Robida trdi, da vsak dan umrje več ljudi vsled alkohola, dasi tega niti ne vedo. (Bavarska n. pr., kjer se popije največ piva, ima sorazmerno najmanj ljudi, ki bi čakali visoko starost). Kako zelo krajša alkohol človeško življenje, nam najbolje povedo angleške zavarovalne družbe za življenje, ki dajejo abstinentom 10—15 odstotkov popusta v nadi, da se ta popust izenači s tem, da abstinenti dalje živijo in tako seveda tudi zavarovalnino dalje plačujejo. Zopet trdijo zdravniki, da je ni bolezni poleg jetike, ki bi zahtevale toliko smrtnih žrtev, kot jih zahteva alkohol. Več kot kuga, lakota in meč pokoplje ljudi pijača.

3. Alkohol pomori cele rodove in celo cele narode, z drugo besedo: rod, vdan pijači, degenerira. Priča zato so nam razna prvotna plemena v Ameriki in Avstraliji. Rod takoimenovanih lisičjih Indijancev je n. pr. v 10 letih skrčil od 80.000 na 2000 glav. Vzrok tolikemu nazadovanju je bil alkohol, ki so ga zanesli v obilni meri belokožci med to pleme.

4. Alkohol povzroča veliko škodo v gospodarskem oziru. Že direktni izdatki za pijačo so ogromni, če jih seštejemo samo pri posameznikih, kaj šele pri celem narodu. (L. 1920 je izdala Slovenija za 27.079.000 litrov vina, 17.000.000 litrov piva, 7.846.400 litrov sadjevca in 420 tisoč litrov sadnega žganja nič manj kot

naccija. Prišlo je do velikih preprirov in pobojev med fašisti, ki so pretepli tudi Mussolinijevega zaupnika poslanca Roccija.

1.405.100.000 K tako, da je prišlo poprečno na eno osebo 49 litrov opojnih pijač v vrednosti 1812 K. Tu pa še ni všteto žganje, ki ga izdelujejo posamezne tvrdke iz špirta, istotako ne iz inozemstva uvoženo žganje in vino. Večja od direktnih izdatkov, ki jih imamo z alkoholom, pa je indirektna izguba za posameznika (zanemarjanje stanovskih dolžnosti) kakor za državo, ki mora izdajati ogromne svote za zavode, ki jih tirjajo nasledki alkoholizma. Tako je n. pr. po norošnicah ena tretjina vseh bolnikov takih, da morajo biti tu vsled alkoholizma (Dr. Göstl navaja v knjigi: Misterij duše, Ljubljana, 1924, celo vrsto duševnih norosti iz lastnega opazovanja v norišnici na Studencu: delirium tremens, ljubosumnostna blodnjavost, alkoholna halucinacija, psihoza, anamneza itd.).

5. Alkohol povzroča dve tretjini vseh nesreč. Pri nesrečah opažamo, da se jih največ pripeti v nedeljah vsled pijanosti, pri obratih v pondeljek, ko so delavci vsled nedeljskega pitja manj pozorni in pazljivi. Kako usodne postanejo nesreče na ladjah, železnicah itd. to je umevno. Velika ladja »Atlantic« se je potopila, ker sta bila kapetan in krmar popolnoma pijana.

Proti severnemu tečaju.

Je vse zastoj; človek hoče zmeraj nekaj novega, nekaj takega, česar pred njim še nihče ni videl in kjer pred njim še nihče ni bil. Vemo, da je čisto gori na severu naše zemlje sam led in sneg, morebiti tudi zemlja, a z ledom in snegom pokrita, in vendar je želja po tistem majhnem koščku še neznanega sveta nepremagljiva. Vse polno ekspedicij se spet odpravlja tja gor. Najprvo omenimo nam že znanega Norvežana Amundsen, ki je imel lani z aeroplani smolo in je moral pristati v gibajočem se ledu; le z največjim naporom so pripravili on in njegovi tovariši aeroplanu toliko pripravnega zaleta po ledu, da jih je aeroplan mogel vzeti s seboj in jih oteti gotove smrti. Letos gre pa Amundsen spet, a ne z aeroplanom, temveč z zračno ladjo. Veliko smo brali o tej ladji; zdi se nam premajhna, da bi mogla premagati vse težave severne narave.

Amundsen še ni odšel, pa že prihajajo drugi, ki hočejo tudi na sever, in sicer, če le mogoče, še pred njim. Zlasti dva načrta zanimata ves svet. Prvi je načrt dveh ameriških letalcev, Wagea in Ogdena; ta dva sta predlaskim z aeroplani objadrala ves svet. Skupaj z drugimi sta si dala zgraditi pet ladij, in bodo v najkrajšem času odšli. To bo cela armada. Denar, ki je potreben, so nabrali dijaki treh največjih ameriških vseučilišč.

Drugi tekmeč je pa avstralski letalec Witkins. On je eden najboljših aviatikov sveta in misli, da je sposoben tudi za polet preko tečaja. Njegov načrt je zelo obsežen in so ga na prav ameriški način zborni

Italijani so zaprli slovenskega pisatelja Bevka. V Gorici izhaja slovenski šaljivi list »Čuk na palici«, katerega odgovorni urednik je pisatelj France Bevk. Te dni je ta list objavil članek, v katerem je rečeno, naj vojaki zamiže, ako najdejo med makaroni košček vrvice. Radi tega so Bevka takoj aretirali in ga tirali pred sodišče, češ, da je razžalil italijansko armado. Noben odvetnik se ni upal prevzeti zagovornitva Bevka, ki je bil v soboto 24. t. m. obsojen pred goriškim sodiščem na štiri mesece zapora in 400 lir globe. Obsodba je vzbudila v časnikarskih krogih veliko razburjenje.

Italijani zopet oskrunili Vilharjev spomenik v Postojni. Pretekli teden so se pripeljali v Postojno tržaški fašisti in so zopet onečastili Vilharjev spomenik. Šele po njihovem odhodu ga je dala občina očistiti.

Bivši poljski finančni minister ustreljen. V Varšavi se je vršila sodna razprava proti bivšemu finančnemu ministru Lindeju. Ko se je ta vračal iz sodišča, je med potjo pristopil k njemu nek vojak in ga je od zadaj iz revolverja ustrelil v glavo. Povod umora je neznan.

Pred rudarsko stavko na Angleškem. Na Angleškem nameravajo rudarjem znižati plače. To je naletelo pri njih na silen odpor. Že dalje časa se vršijo pogajanja, ki pa so bila do sedaj še brezuspešna in je nevarnost, da v celi Angliji izbruhne rudarska stavka, ki bo največja v zgodovini.

Rusko-nemška pogodba. Veliko pozornost in strah je vzbudila v državah zapadne Evrope zveza, ki so jo te dni sklenili med seboj Rusi in Nemci. Vsebina pogodbe še ni povsem znana, vendar gre pri tem za to, da si Nemci in Rusi zagotovijo medsebojno pomoč v slučaju napada s katerekoli strani. Proti tej zvezi je ostro nastopil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki očita Nemcem kot bodočim članom Društva narodov kršitev pravil tega društva. Pravila tega društva namreč določajo, da sme le to društvo ugotoviti, kdaj sme kak član začeti vojno, zato bi Nemčija ne smela Rusiji, ki ni članica Društva narodov obljubiti pomoč za slučaj, da bi se ta vojskovala s kakšnim članom tega društva, n. pr. s Poljsko.

Turčija mobilizira. Mussolinijevo povelje v Afriko in njegovo rožljanje s abljbo zelo razburja Turčijo, ki vidi, da se Italijani na njihov račun mislijo širiti. Pa so za vsak slučaj pripravljeni, so Turci poklicali nekaj letnikov pod orožje.

Prepiri med fašisti. Vodstvu italijanskih fašistov se upira ena struja pod vodstvom bivšega glavnega tajnika fašistov Marinaccijem. Ti so namreč že nezadovoljni z Mussolinijevo diktaturo. Ko je bil Mussolini v Tripolitaniji je Farinacci pridobil več shodov, enega tudi v Trstu. V Trstu je pa Mussolini poslal svojega zaupnika, ki naj bi fašiste odvrnil od Farinaccija.

že med vos svet. Kajti Witkins bo letel v imenu Amerike. Letel bo pa od Amerike proti Evropi, narobe kakor Amundsen.

Čisto mirno pa, ne oziraje se ne na desno in levo, nabirajo med tem Nemci denar za zgradbo velikanske zračne ladje, ki bo odplula na sever najbrž šele v prihodnjem poletju. A vse je tako natančno preštudirano in preračunano, da je vsak neuspeh izključen. Seveda, če ne pride kaj prav posebnega. Dočim se bodo drugi lovili za negotovostjo, hočejo pokazati Nemci nekaj dovršenega, gotovega. Po vseh dosedanjih skušnjah bodo imeli oni še največji uspeh. Samo čakati je treba.

Franjo Neubauer:

Bližina maja.

*O maj, pri meni kmalu boš!
Saj že za mrazom ljutim
blišino tvojo čutim.*

*A vem, da ne prineseš rož,
ki meni bi cvetele,
da ptičice ne prilete,
ki meni bi zapele,
da bi topilo se srce.*

*O nel — za želje moje
ne vrasle rož na semiji tej
in ptičice ne zapoje
v višavah niti s cvetnih vej.*

*Le eden cvet, v nebesih skrit,
pa srečo vendarle očit
zadije v majskih dnevih.
In rajska okna se odpró,
naslajalo srce se bó
ob angelskih mi spevih:
Marijin cvet žari tam gori
in angelski pojó ji zbori.*

Šmarnice.

Letos poteče 75 let, odkar so se v ljubljanski semeniški kapeli prvič obhajale šmarnice. In zdaj? Zdi se nam, da bi majnik sploh ne bil majnik, če bi ne bilo šmarnic. Saj so šmarnice najbolj značilna pobožnost slovenskega ljudstva. V cerkvah in kapelah, v občestnih znamenjih jih praznujemo in ni je hiše, kjer bi se ta mesec kaj posebnega ne napravilo v čast majniški Kraljici.

Kakor je pomlad vsa lepa in nežna in cvetoča brez vsake trpkosti in trdote, prav tako je šmarnična pobožnost za človeško srce sama tolažba in samo veselje. Kakor da je Kraljica majnika sama stopila na zemljo, to leto vnovič, kakor da hodi tolažeč in blagoslavljač po naših poljih in travnikih. Iz vsake njene stopinje vzklije nova cvetka, vsak njen korak je nova tolažba zemljanom. In ob njenih oltarjih, okrašenih z vso pomladno prelestjo, pozablamo vsakdanje skrbi in težave, postanemo brezskrbni otroci. Vse nam je lažje pri vsakdanjem delu, ko smo ga zjutraj posvetili s šmarnično pobožnostjo. Ves dan peva v naši duši odmev prirske Marijine pesmi, ki so jo zjutraj peli pri šmarnicah. — In če je že toliko in takih vnanjih dobrot, ki jih prejemo od maj-

niške Kraljice, gotovo jih ni manj in niti ne manjših za našo dušo. Ko z veseljem in hvaležnostjo prejemo one, pustimo in nikar ne oviramo, da le-te siplje v naše duše majniška Kraljica sama, kolikor in kakršnih hoče, saj jih potrebujemo toliko, da niti sami ne vemo. Le nekaj moramo storiti: pripraviti dušo in srce za Njene darove. Ali je kdo med nami, ki bi hotel zaostati?

Posledice slabega berila.

V Barceloni na Španskem je povzročil julija meseca leta 1909. Fran Ferrer strašno klanje in pustošenje. Mrtvih je bilo 138 oseb, mnogo pa ranjenih; poleg tega je bilo porušenih in požganih 68 poslopij. — Ferrer je bil za mladih nog priden in pošten. Imel je veselje do učenja. Ker so mu bili stariši revni, ni prišel preko ljudske šole. Ko je dorastel, je bil sprejet v službo pri železnici. Kot železniški sprevodnik je strastno čital anarhistične spise ter postal vsled tega popoln brezbožnež. Širil je prevratne misli tudi v spisih ter ustanavljal brezverske šole, kar mu je bilo laglje, ker je postal vsled bogate dediščine večkratni milijonar. Umrl je brez Boga.

Sadovi brezverske šole.

V letu 1912. sta končala dva vojaka pod giljotino, ker sta izvršila roparski umor. Ko je že prvi ležal mrtev pod giljotino, je zavpil drugi odvetniku branitelju: »Ne pozabite na moje pismo!« Vsebinska pisra je bila sledeča: »Te vrstice naj odvrnejo druge od zločinov. Da sem jaz, sin spoštovane družine, padel tako globoko, so krivi učitelji, ki so me vzgajali v moji mladosti brez vere. Moj zadnji zločin je imel zame zdravilno posledico. V ječi sem se šele seznanil z duhovnikom, čemu smo mi prav za prav na svetu; do tedaj tega nisem vedel, ker sem bil vzgojen v brezverski šoli.«

»Vse mi gre narobe v življenju. Hotel sem roko hčerke, dobil pa sem brco očeta.«

1. MAJA se prične pri „TEKSTILBAZARJU“ Ljubljana, Krekov trg št. 10 prodaja po znižanih cenah

Novodošli baflist v modnih barvah:

prejšnja cena Din 11'—
sedaj samo Din 5'— za meter

Deleni s krasnimi novimi vzorci:
prejšnja cena Din 18'—
sedaj samo Din 12'50 za meter

Trpežni kembrik preje Din 16'—
sedaj samo Din 10'— za meter

Finl moški in ženski šofli
od Din 40'— naprej
in pri vsem drugem blagu za
eno tretjino znižane cene

V mesecu MAJU vsi
k TEKSTILBAZARJU!

Posnemanja vredni oče.

Ko je po vojni hotela bavarska revolucionarna vlada razkristjaniti šolo, je po pravici zavpil neki oče: »Proti onim ministrom in vladi, ki hočejo na tak način preobraziti šolo, napovemo krščanski očetje in matere sveto vojsko. Ne gre tako lahko, gospod minister! Štiri leta sem korakal, po zasneženih poljanah velike Rusije, žgalo me je vroče solnce Macedonije, prestal sem pekel na Francoskem in mislite, da si bom pustil brez bitke ugrabiti duše sinov in hčera. Nikoli! Lahko nam vzamete mnogo, premoženje, življenje in vse drugo, kar je minljivo, toda enega si ne bomo dovolili, vzeti duše naših otrok.«

Starejši postajamo.

Stare bajke so to, če kdo pravi, da sedaj manj časa živimo kot prej. Ravno narobe, naše življenje se daljša. Neki francoski učenjak je preračunal povprečno starost v cesarskem Rimu na 18 let. Ob začetku francoske revolucije, l. 1789, je znašala povprečna starost Francozov 30 let, leta 1800 32 let, l. 1850 37, 1880 40, pred vojsko 45 let. Natančne statistike o starosti, boleznih itd. imamo šele v zadnjih desetletjih. Če pa hočemo vsaj približno vedeti, ali gremo gor ali dol, si vzamemo na pomoč povprečno starost znamenitih osebnosti prejšnjih časov. Tako dobimo izredno značilno krivo črto, ki gre zmeraj višje. V srednjem veku je znašala povprečna starost teh osebnosti 62 let, v 16. stoletju 63,5 itd., v sedanjem stoletju se je povzpela na 71 let. To dejstvo potrjujejo življenjske zavarovalnice; na Francoskem so opazili isto po vedno manjši umrljivosti v hišah preužitkarjev. Leta za Rim bodo težko držala, a starost se daljša; vzrok najdemo v napredovanju zdravniške vede, v moderni higieni, v socialnem izboljšanju in v prihodu sporta.

Trpežni PALMA-kaučuk pete in podplati so napravljeni iz najboljših surovin, varujejo Vaše obušale, so trikrat trpežnejši kot usnje in Vam omogočajo elastično hojo. — Ni razkošje, ampak neobhodna potreba vsakega človeka.

Priporočamo naslednje knjige:

Jezusova oporoka. Misijonska knjižnica 2. zvezek. Nemški spisal Herman Fischer. Prevedli bogoslovci Misijonišča pri Domžalah. Strani 163. Izdalo Misijonišče. Cena 20 Din. Za to temeljito knjigo o misijonstvu, ki je zaslovela po vsem katoliškem svetu in o kateri pravijo, da je na Nemškem storila za misijone največ, moramo biti iskreno hvaležni Bogu in prirediteljem. Kdor knjigo prebere, dobi čisto nov pogled na katoliško Cerkev, bo o misijonstvu temeljito poučen, za misijonsko misel navdušen in za misijonsko delo trajno pridobljen.

Misijonska prireditve uredil Ante Korčin. Izšla je v Ljubljani 1926, kot 3. zv. »Misijonske knjižnice«, ki jo je srečno zamislilo znano Misijonišče pri Domžalah. Obsega 132+VIII strani navadne osmerke. Naslovno stran krasi izvorna slika (čigava?). Stane 20 Din. (ok. 9 L). Naroča se na naslov: »Katoliški misijoni« Ljubljana, Taber 12, SHS. Dobi se pa v Katoliški knjigarni v Gorici. — Sedaj ne bomo mogli več tožiti, da ni tvarine za razne prireditve. Najboljše priporočilo knjige je vsebina: (Predgovor, posvetilo, uvod). Snov za predavanja. Pesmi (dve tretjini izvornih — Škender, Martinčič — druge so dobri prevodi iz neznanih pesnikov proizvodi). Igre (2 izvorni — M. Elizabeta in Finžgar in 2 prevoda — iz nemščine in laščine). Seznam mis. iger. Načrti za misijonske prireditve. Skladbe (4 izvorne mis. pesmi z notami in češčena Marija v kitajščini; 12 strani not). Kazalo in priporočilo doslej izišlih knjig »Mis. knj.«, koledarja in lista »Kat. misijoni«. — Iz tega se razvidi, da je knjiga kaj potrebna za Mar. družbe (mis. odseke), za društvene prireditve in sestanke, pa tudi kot vzpodbudno, zanimivo berivo za posameznike. V njej je toliko bogastva, da vsak lahko kaj izbere. Sicer je te vrste gradiva raztresenega v raznih knjigah in listih (»Bogoljub«, »Zgod. Danica« i. dr.), a za enkrat bo to zadostovalo, potem pa izide najbrž druga knjiga kot nadaljevanje in dopolnilo te. — Knjiga se sama dovolj priporoča po svoji lepi in pregledni vsebini in čedni priročni zunanji obliki.

Marija Rogelj manufakt. trgovina, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26
priporoča svojo krasno zalogo blaga, štola, cajha, dola, kambrika, delena, etamina, šifona, bele, plave in rujave kontenine, nar. oblek, perila za dame in gospode, domačega izdelka. — Vse potrebščine za krojače in šivilje. Blago dobro, cene nizke. 2832

Zapeljevanje.

Navada brezverskih listov je, da skrivaj in zavratno vlivajo strupa v duše vernih ljudi. Tako tudi številka 19. brezverske Žerjavove Domovine. V svoji prilogi slavi hrvatskega škofa Strossmayerja, ki je bil rojen 1. 1815. in je postal 1. 1849. škof v Djakovem. Med drugim piše: »Dočim so razni škofje proglašali Sokola za brezversko liberalno organizacijo, je bil škof Strossmayer ponosen, da je bil častni član tega največjega jugoslovanskega društva.«

Brezverska »Domovina«, ki v svoji strahopetnosti ne upa vedno jasno s svojim brezverstvom na dan, ker hoče zavratno zastrupljati ljudstvo, hoče s tem ljudi prepričati, da Sokol ni brezverska organizacija in da je torej to samo naša zagrizenost, če pravimo, da katoličan nima mesta v sokolskih krogih.

Da brezverska Domovina zopet ne bo slepomišila, povemo čisto kratko:

Sokol je bil v Strossmayerjevih časih in še mnogo pozneje samo narodno društvo, ki je spoštovalo versko mišljenje svojih članov.

Danes je pa Sokol povsem svobodomiselnostno društvo, ki je proti katoliški Cerkvi in proti dogmam, to je verskim resnicam, ki jih je oznanjal Kristus. O tem je ponovno pisal Sokolski vestnik. N. pr. »Kot kulturni in misleči ljudje ne moremo biti prijatelji nobene dogmatične in hierarhične cerkve; naravno je tudi, da ne moremo simpatizirati s cerkvami te vrste.« (III. 41, 42, 124.)

Ali: »Brez zmagovitega kulturnega boja nikar ne pričakujemo trajne zmage sokolskim idejam.« (III, 127.)

Ali: »Smo in moramo biti proti katoličanstvu, četudi so morebiti še mnogi navidezno njihovi pripadniki; toda treba je, da to enkrat odkrito, glasno izpovemo in z dejanjem izpričamo... Bratje in sestre, ne varajte se! Bliža se končni obračun z Rimom! (Vestnik Sokolsky — česki, 6. maja 1920, str. 201.)

Ali: »Procesije je treba smatrati po verski strani za idejno hinavščino in nasilstvo... po gmotni strani pa je vir bogatih darov v obliki sveč in podobnih darov, ki teko neusahljivo iz temnih prostorov verske prenapetosti... Sokoli, bodimo si vsaj mi na jasnem: ne podpirajmo s svojo navzočnostjo manifestacij onih organizacij, ki so zaklete sovražnice sokolske misli in

naših vzvišenih smotrov.« (Sokolski vestnik, IV, 103.)

Ali: »V Ljubljani so jezuitje dogradili na Elizabetni cesti svojo cerkev in stolp. Ljudska neumnost je brez mej.« (Sokolski vestnik IV, str. 103.)

In tako dalje.

Tako, brezverska Domovina, sedaj pa slepomiši naprej!

Moderni aeroplani.

Zadnjič enkrat je letel Francoz Lata-pie po Franciji okoli in je preletel na uro 223 kilometrov. Nekateri aeroplani napravijo na uro 300 do 400 kilometrov. Izračunaj si, kaj to pomeni, če pomišliš, da je od Ljubljane do Trsta 75 kilometrov po zraku. Okoli in okoli zemlje je 40.000 km; recimo, da ima aeroplan hitrost 400 km, bi torej preletel vso zemljo v 100 urah ali štirih dneh. Največja doslej dosežena hitrost aeroplana je 486 km na uro. Pri nas v Ljubljani se vrti zemlja s hitrostjo 1200 km na uro. Ko bodo imeli aeroplani isto hitrost, se bomo lahko usedli vanje in bomo imeli zmeraj poldne, ali pa zmeraj polnoč, kakor bomo pač hoteli. Le malo pomisli, pa boš videl, da imamo prav. Sedaj se pripravljamo nam že znani francoski letavec Pelletier d'Oisy, da bo še enkrat letel iz Pariza v Tokio na Japonskem, in sicer že v prvem majevem tednu. Topot pa ne bo letel okoli južne Azije temveč naravnost čez Rusijo in Sibirijo. Pravi, da bo vso pot 12.000 km napravil v štirih dneh! Na dan bo prišlo 3000 km. Če bi imel aeroplan hitrost 200 km na uro, bi moral voziti torej vsak dan 15 ur. Bomo še poročali.

KAZAN, VOLČJI PES. Spisal James Oliver Curwood. Peslovenil P. V. B. Ljudske knjižnice 19. zv. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. izv. Din 18.—, trdo vez. v platno Din 30.—. Ta knjiga je živalski roman iz Kanade. Ni samo povest iz življenja volkov in lovecv v severnih puščinah, temveč roman, ki se radi napetosti more kosati z vsakim modernim romanom. Knjigo priporočamo posameznikom in knjižnicam.

n Zahvala. Meseca decembra lanskega leta mi je ogenj uničil okrog 6000 kg sena. Bil sem v veliki zadregi, kako bom prehranil živino do pomladi. V tej sili so mi prihiteli na pomoč domači kmetje in so pokazali duha skupnosti in vzajemnosti s tem, da so mi darovali več voz sena in mi prav izdatno pomagali. Vsem bodi izrečena najlepša zahvala! — Fr. Meglič, posestnik, Lom h. št. 7.

Kupujte srečke Orlovskega stadional

Razno.

V samostan sta bila v Italiji knez Paterno in njegova žena, on k bar-nabitom, ona h karmeličankam. Stara sta okoli 45 let, zakon je bil prav srečen, a brez otrok. Ona je bila tajnica katoliške ženske zveze na Sticiliji.

Pravica moža. Neko francosko sodišče je odločilo, da sme mož ženo kaznovati, če bi nosila proti njegovi volji bube-trizuro.

duše, da bo prihod nove gospodinje na kakršenkoli način skalil blaženi mir, ki je vedno počival nad to krščansko hišo. Isto je močno očutila tudi stara gospa Connors, ki je vedela, da bo v tistem trenutku, ko se potrdi pogodba, po kateri dobi posestvo Donal in njegova žena, njena vlada pri kraju, njeno skoro petdesetletno kraljevanje končano.

»Vse se bo izpremenilo, ljubček,« je govorila, ko je skrbno razpletala in česala Nodlagine plave kite, »in ne tebi, ne meni ne bo dobro. Pa vseeno, medve ostaneva skupaj in to pomeni veliko.«

»Ali me bo tepla, mati?« je vpraševal otrok.

»Ne bo te, ljubček, ker ji jaz ne bom pustila. Pa človeka lahko drugače spravijo s sveta, ni da bi ga morali utopiti v maslu.«

LISTEK

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

Doma je bila po svoji pravici in moči, buditi ljubezen, kraljica in gospodinja. Samo ena stvar jo je vznemirjala zadnje dni. Često je zasačila Donala, kako pozorno opazuje, in temno je sklepala s tistim čudnim, slutečim nagonom, ki ga imajo take občutljive

»Nikar ne plaši otroka s takim govoričenjem,« je posegal stavec v pogovor. »Mi ostanemo skupaj, Nodlag, dokler nas smrt ne loči, kakor pravi katekizem. Kaj si se učila danes, ljubček?«

In Nodlag je morala prebrati vso lekcijo, vrsto za vrsto, stavec je pa prikimal val z glavo in pristavljal sempatja kako besedo.

Tedaj je — v začetku zime — prišel usodni dan. Tujka je prestopila glenaarski prag kot gospodinja in stara gospodarja sta postala odvisna. Jasno je bilo, da Donal ni bil povsem zadovoljen. Hodil je na delo, toda ne s tisto lahkoto in veseljem, kakršno bi moral kazati mlad gospodar, ki je ostvaril želje svojega življenja. Njegova žena je previdno, toda odločno prevzela vojke malega gospodinjstva ter si mirno in brez sile prilastila vrhovno vlado. Stara dva sta čepela pri ognju, molče obedovala in vdano prenašala svojo usodo. Toda stari ženi se je poznalo, kako jo je bolela zavest, da je sedaj odstavljena in podložna. Nekolikokrat je iz same navade kaj malega ukazala v hiši, toda mlada gospodinja je to takoj molče, toda odločno preklicala. Nato se je pozvala na Donalovo otroško ljubezen, da jo podpira. A ta je vsled čuta pravičnosti ali morda zato, da prepreči trajno neprijateljstvo med starim in novim redom, dejal:

»Prepustite to Nani, mati! Ona bolje razume.«

In stara žena je vdano sklonila glavo, a srce ji je pokalo. Težko jo je bilo gledati, kako je hodila po starih domačih prostorih, kot bi ne bila le tujka, temveč vsiljenka, opazovati njen obraz, kadar je drugi glas in ne njen ukazoval deklama, poslušati jo, kako je tožila celo beračem, ki so trkali na vrata:

»Sedaj vam ne morem ničesar dati, dobri mož. Sama sem ravnatko revna kot vi.«

Vezi med njenim možem, Nodlago in njo so sicer postale tesnejše, ko je morala izročiti gospodinjstvo in se ponižati, toda vsakdo, kdor ve, kako močno in samovoljno so velike, stare ženske matere gospodovale, bo lahko razumel, kako je novi red rezal v srce to dobro, staro krščansko ženo. Prejšnji ogenj je počasi pojemal, duh je pešal, splošna brezbržnost je zamenjala prejšnjo neumorno delavnost, in preden je zopet prišla jesen, ali bolje, v prvih jesenskih dnevih se je izpolnila njena prerokba:

»Ko bo listje začelo odpadati, me boste pokopali.«

Nodlag je imela torej le še malo prijateljev, toda ti so bili zanesljivi in zvesti. Sedaj je bila staremu Edmondu Connorsu vse in Donal, ki jo je neprestano opazoval z ostrim, skrbnim pogledom, ji je bil previdno naklonjen. Njegova žena ji ni očitno kazala sovraštva, dasi jo je zelo mrzela. Toda sčasoma jo je ponižala celo pod deklo, kakor že zna premetena, maščevalna žena. Vzeli so jo iz šole in ji nalagali težka dela. Posli, ki so posnemali svojo gospodinjjo in vedeli za skrivnost, ki ni bila več skrivnost, kajti znana je bila vsej župniji, so jo zaničevali. Polagoma in s tem ali onim izgovorom so jo spravili od družinske mize in celo posli niso hoteli z njo skupaj jesti. Vse to se je zgodilo mirno in brez prepira. Donal tega sicer ni prezrl in je izprevidel, kaj njegova žena namerja, toda ni mu kazalo vmešavati se v to stvar. Molče je pritajil svojo jezo in šel nevoljen in raztresen na delo. Toda porabil je vsako priložnost, da potolaži zapuščeno deklico v njeni nesreči. Kadar je šel na semenj, je prinesel Nodlagi odpustek, včasih veneno brošo ali češelj, da si spne svoje bogate lase, včasih »Sanjske bukve, ki jih je našel Napoleon v egiptovskih piramidah«, včasih »Nebeški ključ« ali »Dušno pašo«, toda vse to je na skrivnosten način hitro izginilo in Nodlag se je dalje žalostila. Nekoč je nova gospodinja v nagli jezi udarila deklico po obrazu, da ji je zateklo lice in oko. Donal je vprašal, kaj se je zgodilo, a Nodlag ni hotela povedati. Poklical je svojo ženo v spalnico. On je bil eden izmed tistih mirnih mož, katere pograbi včasih besna jeza.

»Nana,« je dejal bled in strašen, »ti si tepla Nodlago. Če jo udariš še enkrat, boš pomnila svoje žive dni.«

XVI. poglavje.

Kaj snuje usoda?

Zaradi tega ni bilo ubogi deklici mnogo bolje. Njeno življenje je postalo prav kmalu beda in mučeništvo. Ko se ji je s telesno močjo razvila tudi razumnost, je začela spoznavati, najprej nejasno in počasi, nato hitro in določno, da je njena usoda nenavadna. Tega se je temno zavedala že pri pouku, kjer je bila ločena od drugih kmetijskih hčera, ki bi ji bile zelo zagrenile šolo, če bi ji učitelj očitno ne kazal svoje naklonjenosti. Včasih jo je nerodno vprašal kak preprost paglavec:

»Zakaj tebe kilčejo Nodlago? To je čudno ime. Kako se ti še drugače pravi?«

Važno dejstvo, da ni imela drugega imena razen tega nadevka, jo je najprej napotilo na misel, da se razlikuje od drugih. Nekolikokrat je o tem povpraševala, pa ji niso hoteli naravnost odgovoriti, kesneje je pa z lehkoto zdrave mladine na vse popolnoma pozabila. Sedaj je to s podesetorjeno silo prišlo zopet nad njo, in ko je začela polagoma umevati, da nima družinskega imena, družinskih vezi, sorodnikov, prijateljev, v navadnem pomenu te besede, ji je njeno stališče zagrenilo marsikatero težko uro mračnega, otožnega premišljevanja. Razvijala se je v dekle s tisto značilno hitrostjo zelo nežnih in občutljivih narav. Naglo je rastla, toda brez vsake sledi slabotnosti ali bolehavosti in je bila zavdanja vredno nasprotje okornih, nerodnih, nekretnih postav na dvorišču. V svojem šestnajstem letu je bilo vitko, lepo planinsko dekle, ki je moglo preskočiti Own-an-aar, kadar je najbolj narastel, ter se pognati s tal na najvišjega konja, kar so jih imeli. Ko so njeni bogati lasje potemneli in se kostanjevo pobarvali, ji je podolgovati, ozki obraz, ki je bil nalahko zarjavel in se posul s pegami, postal tako nežen in čist, da je zlasti to togotilo tiste, s katerimi je morala dannadan občevati. Toda ponižno dekle ni zapazilo svoje odlične lepote in se zato ni moglo otresti mučnega čuvstva zapuščenosti in osamljenosti. Nekolikokrat so jo v šoli in še večkrat doma in na poljih poklicali z imenom, katerega sramoto je razumela šele po dolgih letih. Včasih je že hotela poprašati Donala, toda nato se je zbala strašne resnice. Čutila je, da bi ne mogla prenesti sramotne skrivnosti, ker bi ji grenila vse poznejše življenje. V svoji nevednosti se je vsaj tolašila, da ljubi in je ljubljena. Vsaj to je blažilo njeno bolečino, da ji nič ni moglo uničiti ljubezni, ki jo je cenila nad vse drugo na zemlji, dokler tiči skrivnost v predalih, ki se jih je bala odpreti. Slutnja, da bi jo resnica, tudi samo njej razkrita, prisilila, da raztrga v duši one sladke vezi, ki so bile vsa sreča njenega življenja, ji je branila iskati gorja polnega pojasnila. Zato je sklenila, da bo molčala in ostala v negotovosti, ki ji je bila tako obilna nagrada.

Toda svojih čarov ni mogla popolnoma prezreti. Nagon ji je pripovedoval, da se ne odlikuje samo od ubogih deklet, ki so robotale na dvorišču, temveč tudi od njihove gospodinjje. Dasi je bila skromna in ponižna, vendar ni mogla prezreti dejstev, ki so vedno močnejše delovala na njeno dušo. Kajti večkrat je čutila, kako se je družilo s hladnostjo in nenaklonjenostjo, s katero so jo vedno sprejemale celo sosedne družine, neko tiho občudovanje in niso bile samo dekliske domišljije in gola ničemurnost, se je čutila, da ljudje ogledujejo njen obraz in njeno postavo, kadar ješla k maši ali se vračala iz cerkve. Včasih se ji je rodilo čuvstvo ponosnega veselja, ki je pa kmalu zopet zamrlo v pobitosti, ko je šla skozi vrsto vozov in so jo pozdravljali le mrzli pogledi nemega občudovanja.

Fašistovska kultura. V Rimu so odprli visoko šolo za fašistovsko kulturo. Se bodo morali zelo potruditi, če bodo hoteli kaj povedati.

Tudi stari norijo. Francozinja Touzet je stara 108 let. Pa je šla k brivcu in si je dala ostriti lase na kratko, torej bubi. V starosti 23 let ji je napovedal zdravnik jako zgodnjo smrt.

Sveti Frančišek Asiški. Povodom 700 letnice smrti sv. Frančiška bodo kripto v Assisi, kjer počivajo njegovi ostanke, zelo razširili. Sedanja mestna hiša bodo tako prezidali, kakršna je bila pred 700 leti. Cerkevico Porcijunkolo, kjer je svetnik umrl, bodo zopet odprli.

Pričujočnost duha. V Vincennes na Francoskem je bila predstava v cirkusu. Lev je zagrabil krotilca za roko. Če bi mu jo bil hotel krotilec iztrgati, bi mu jo bil lev gotovo zdrobil. Zato jo je krotilec rajši še bolj globoko noter porinil, lev je moral žrelo na široko odpreti, in krotilec je roko mirno potegnil ven. A jako trdne živce moraš pa imeti.

Dolga telefonska napeljava. Med Kapskim mestom in Johannesburgom v Južni Afriki so otvorili telefonsko napeljavo, ki je dolga 1800 kilometrov.

Lep demant. V Južni Afriki so dobili rdeč demant, katerega vrednost cenijo na 250.000 dolarjev. Rdečih demantov ni dosti, tudi zelenih ne, najmodernejši so pa rumeni.

Tuaregi. V oazi Tuad v Sahari stanuje del velikega rodu Tuaregov. Moški nosijo pajčolan, ženske ne; one so proste in igravo veliko vlogo. Moški so kot ženske, nežni, ničemurni in koketni.

V Parizu bodo v jasnih kopališčih sterilizirali, to se pravi, z raznimi sredstvi bodo uničili vse nevarne živalice v vodi in tako preprečili marsikako bolezen.

Čuden samomer. Delavec Meinbusch v Strasburgu je bil s tovariši pri kosilu. Naenkrat je vstal brez besedice, je šel k kotlu stopljenega železa in je skočil noter. Ko se železo spustilo iz kotla ven, niso dobili o nesrečniku niti najmanjšega sledu.

Prebrisani tatovi. Benetkah so aretirali dva prebrisana tatova. Imela sta pri sebi seznam vse ljudi, ki sta jih mislila oropati, pri vsakem iz opombo; na pr.: »Bri skrbni, -je zmeraj zamajenc, ali pa: »Pozor, rokoborec itd

Nevednost

je često vir mnogemu trpljenju. Ali danes so že povsod razširjeni časopisi in so oni idealno sredstvo za razširjanje prosvete in vede. Tudi mi si prizadevamo našim čitateljem vedno služiti z dobrim nasvetom. Pri prehlajenju, ki sedaj tako lahko nastopi in pri vedno pogostejših revmatičnih bo-

lečinah bi Vas hoteli spomniti na že 27 let priljubljeno in preizkušeno domače sredstvo in kosmetikum: Fellerjev blagodišeči »Elsalfuid«. Kot mazilo zoper revmatične bolečine in v vseh slučajih, kjer je drgnenje potrebno, hitro deluje. Odpravlja nadoh, dela neobčutljivim za hladni zrak, je enako dober za oči, ušesa, zobe in glavo, vrat in usta. Odznatraj in odzunaj je močnejši in hitrejšega delovanja kot franc. žganje. 6 dvojnati ali 2 veliki

spec. steklenici za 63 Din, 12 dvojnati ali 4 spec. steklenice za 99 Din, 36 dvojnati ali 12 spec. steklenic za 250 Din že obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju ali proti naprej vpisanemu denarju lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 16, Hrvatska. — Posamezne steklenice »Elsalfuida« po znižani ceni 9 Din v lekarnah in sorodnih trgovinah.

Storžek.

Otroška pravljica.

XXI.

Neki kmet zasači Storžka in ga prisili, da mu služi za psa-čuvaja.

Storžek se je začel — kaj bi drugega pričakovali — jokati, se dreti in klicati na pomoč, a jok in stok sta bila zaman, ker v okolici ni bilo videti nobene hiše in na cesti ne žive duše.

Medtem se je zmračilo.

Deloma iz strahu pred skopcem, ki mu je žagal goleni, deloma iz bojzani, ker je bil sam in v temi sredi polja, je začel dondek omedlevati; ko pa je nenkrat zapazil, da mu je prilezla čez glavo kresnica, jo je poklical in rekel:

»O Kresničica, bi se me li usmilila in me rešila iz te muke? ...«

»Ubogi otrok!« je odvrnila Kresnica in se gajpna ustavila ter ga gledala. »Kako si prišel do tega, da stojiš z uščipnjenimi nogami med tem ostrim železjem?«

»Sem sem skočil, da bi si utrgal par češulj grozdja moskatelca in ...«

»Jeli bilo grozdje tvoje?«

»Ne ...«

»In kdo te je učil, da bi odnašal stvari, ki niso tvoje?«

»Lakot me je imela ...«

»Lakot, otrok moj, še ne daje pravice, da bi si lastili kaj, kar ni našo ...«

»Res je, res,« je priznal Storžek, »solzeč se — drugič ne bom več!«

Ta trenutek je prekinil razgovor majhen majhen šum korakov, ki so se bližali. Bil je gospodar polja, ki je prišel po prstih, da bi pogledal, če se je ujela katera onih kun, ki so žrle ponoči kokošji rod.

Nemalo se je začudil, ko je izvlekel izpod plašča svetilko in je zapazil, da je stal v ustju skopca na mesto pričakovane kune neki dečak.

»O ti tatič tatinski!« je zaklical kmet jezen. »Tudaj si ti tisti, ki nam odnašaš kure?«

»Jaz ne, jaz ne!« je kričal in ihtel Storžek. »Stopil sem le sem v polje, da si utrgam dve češulji grozdja! ...«

»Kdor krade grozdje, je v stanu krasti tudi kokoši. Le počakaj, ti bom že pokazal, da boš pomnil!«

In razklenil je skopce in je pograbil dondka za rilnik in ga tako tovoril proti domu, kot bi nesel kozlička.

Ko je prišel do skednja pred hišo, ga je zagnal na tla in stoječ mu z eno nogo na vratu, je rekel:

»Nocoj je pozno in grem spat. Najine račune že urediva jutri. Tačas — ker mi je danes poginil pes, ki je čul po noči, — boš ti prevzel njegovo mesto. Za psa čuvaja mi boš.«

Tako je rekel in mu je nataknil za vrat velik obroč z medenimi bodicami in ga je še stisnil, da bi bil nemogoče izmuzniti se, če bi ga imel enkrat za glavo. Na obroč-ovratnik je bila učlenjena dolga železna veriga in veriga je bila pritrjena k zidu.

»Če bi to noč,« je rekel kmet, »začelo deževati, se lahko spraviš v to leseno kočico, kjer je še vedno slama, ki jo je imel štiri leta za postelj moj ubogi pes. In če bi za narobe prišli tatovi, pazi, da boš imel pokonci ušesa in boš lajal!«

»In če bi za narobe prišli tatovi, pazi, da boš imel pokonci ušesa in boš lajal!«

Po tem opominu je odšel kmet v hišo in zaprl vrata z zapahom; ubogi Storžek pa je ostal zvit pred skednjem, bolj mrtev ko živ od mraza, lakote in strahu. Vsakikrat, ko si je jezen z rokama popravljal železni ovratnik, ki ga je dušil, je spregovoril jokaje:

»Prav mi je! ... Čisto prav mi je! Nezasodovoljen sem bil, potep ... poslušal sem malopridne tovariše in zato me tepe vedno nesreča. Če bi bil priden otrok, kakor je toliko drugih, če bi bil voljan učiti se in delati, če bi bil ostal doma z dobrim svojim očkom, bi sedaj ne bil tu sredi polja za psa čuvaja pri kmetu. O, če bi mogel priti še enkrat na svet! ... A zdaj je prepozno, potrpeti moram!«

Ko je dal tako svojim čustvom malo duška, je skobacal v kočico in je zaspal.

Požrtvovalni zdravnik.

Neki angleški zdravnik se je naselil v avstralski puštnji in obiskuje svoje paciente v aeroplanu. Njegov delokrog je torej dobesedno zelo razširjen in mu ni treba imeti doma govorilnih ur.

Navarino. Grška vlada je zapisala licitacijo za dvig potopljenega turškega brodovja v pristanišču Navarino. Navarino je na zahodni strani Grčije. L. 1500 so vzeli ta kraj Grkom Turki, 1686 so ga iztrgali Turkom Benežani, 1718 so ga vzeli spet Turki in 1821 Grki, pa so ga morali že štiri leta nato na novo prepustiti Turkom. 20. oktobra 1827 je uničilo v navarinskem pristanišču angleško-francosko-rusko brodovje združene Turke in Egipčane. 30 turških in egipčanskih ladij je bilo potopljenih ali pa po Turkih samih pognani v zrak.

Hranilna moč živil. Dva zdravnika v Liverpoolu na Angleškem sta izdala seznam, ki nam kaže, kakšno vrednost ima tu ali ona jed. Kilogram navadnega govejega mesa zaleže toliko kot štirje kilogrami navadne ribe; kilogram šunke zaleže za 9 kg kuretine, kilogram krompirja ima toliko redivne snovi kot trije kg ohrovtu. Med ribami dajo največ maščob in redivne snovi makrele, slaniki, sardine in losos. Sardina je celo redivnejša kot navadna govedina. Odrasli porabijo na dan približno trikrat toliko hranilne moči kot majhni otroci.

Starejši postajamo. Na Francoskem so ugotovili, da so bili ljudje pred 130 leti stari povprečno 30 let, pred sto leti 33, okoli leta 1850 že 37 in pred sedanjjo vojsko že 45. Moderne zdravstvene naprave, sport itd. bodo starost človeštva še dvignile. Glej Mančič!

NOVA MLATILNICA se prodaja.

Je tipa »Komet«, za gepelj ali motor, na kolesih. Cena po dogovoru. - Ogleda se lahko vsak dan v skladišču »ZORA« — poleg »Kolinske tovarne«.

VPOK. VIŠJI DEZELNOSODNI SVETNIK

Dr. IVAN MODIC

je otvoril svojo ODVETNIŠKO PISARNO
v LJUBLJANI, Gradišče št. 10
(poleg Dramskega gledališča).

Zelo poceni se prodaja več parcel, travnikov, njiv, gozdov ter DVE HIŠI, ob glav. cesti, vse v št. Vidu n. Ljubljano. • Polzve se v št. Vidu n. Ljubljano 17.

Preddelavec (nadžagar) verziran, se išče za večje žago v Sloveniji. Prednost imajo tisti, kateri so bili sami žagariji in so delali pretežno v smreki. - Ponudbe na Dolenc, Hudovernik, Javornik, Ljubljana, Beethovnova ul. 6.

POSESTVO prodam v Dol. BOŠTANJU št. 12, blizu postaje Sevnica: hiša, pod, klet, hlev, (za 6 glav živine), kozolec z opeko krit, 4 njive, 2 vrta, gozd. — Več pove FRAN ERJAVEC, LOG, P. Radna pri Sevnici. 2823

Sprejme se **KREPAK MLADENIČ** v starosti 15—16 let za učenca v kovaški obrti. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi: 2828.

KOKS-ČEBIN

NAJBOLJŠI PA NAJCENEJŠI!

Skladišče: LJUBLJANA, METELKOVA 19
Odprto ves dan, skladiščnik stalno tam.

Učenca za čevljarstvo obrt, poštenih staršev, takoj sprejemem. Hrana in stan. v hiši. nt. Zabukovec, čevljar, mojster, Sv. Križ, p. Lož.

Učenca zdravega, pridnega in poštenega, takoj sprejme Anton MOHOR, slaščičarna in medicarna — Kranj. 2700

